

Uchwała Nr XXVII.258.2021

Rady Gminy Przytyk

z dnia 14 grudnia 2021 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny Gminy Przytyk
na lata 2022- 2024**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z dnia 2021 r. poz. 1372 z późn. zm.) oraz art. 176 pkt 1 i art.179 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. z 2021r. poz. 159 z późn. zm.)

Rada Gminy Przytyk uchwala co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny Gminy Przytyk na lata 2022 – 2024 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonywanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Przytyk.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2022 roku.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY PRZYTYK
Krzysztof Wlazło

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich Gminnych Programów Wspierania Rodziny.

Gminny Program Wspierania Rodziny Gminy Przytyk na lata 2022–2024, zwany dalej "Programem" stanowi załącznik do projektu uchwały. Zakłada realizację zadań przez Gminę Przytyk w latach 2022-2024 z zakresu zadań wspierających rodzinę.

Podstawowym celem tej ustawy jest kompleksowe uregulowanie problematyki wspierania rodziny. System ma za zadanie wzmocnić wsparcie rodzin dysfunkcyjnych, a w konsekwencji ograniczyć liczbę dzieci objętych pieczą zastępczą lub innymi formami opieki. Celem szczególnym jest praca z rodziną naturalną, która powinna zapewnić dziecku stabilny rozwój w rodzinnym środowisku.

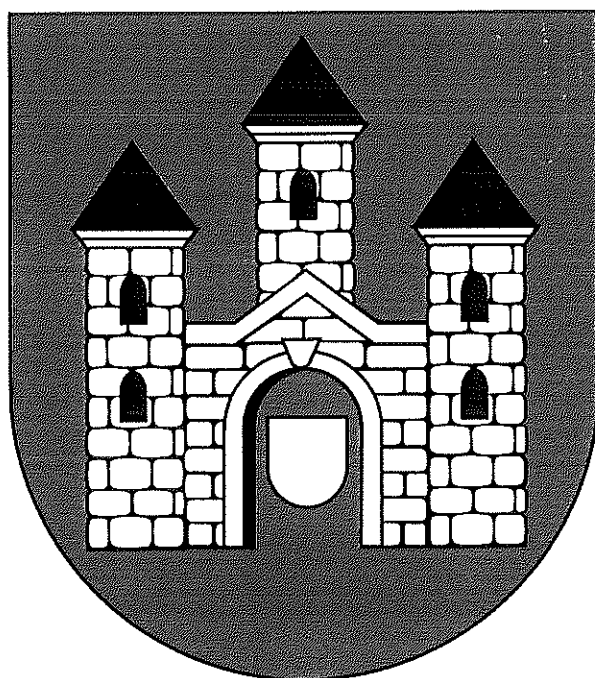
Gminny Program Wspierania Rodziny Gminy Przytyku na lata 2022 – 2024, zakłada rozwój działań mających na celu wzmocnienie rodzin z grupy ryzyka.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY PRZYTOK
Krzysztof Wlaziło

*Załącznik do Uchwały Nr XXVII.258.2021
Rady Gminy Przytyk
z dnia 14 grudnia 2021 r.*

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY GMINY PRZYTYPK

na lata 2022 – 2024

SPIS TREŚCI

I WPROWADZENIE.....	2
II UWARUNKOWANIA PRAWNE.....	4
III ORGANIZACJA WSPIERANIA RODZINY.....	4
IV DIAGNOZA ŚRODOWISKA I PROBLEMY NA TERENIE GMINY PRZYTYK.....	6
V ANALIZA SWOT.....	13
VI CEL GŁÓWNY I CEL SZCZEGÓŁOWY.....	16
VII HARMONOGRAM REALIZACI GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2022 –2024	17
VIII ŹRÓDŁA FINANSOWANIA GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2022 –2024.....	21
IX ADRESACI PROGRAMU.....	21
X ZASOBY INSTYTUCJONALNE DZIAŁAJĄCE W OBSZARZE WSPIERANIA RODZIN.....	21
XI MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU.....	21

I. WPROWADZENIE

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022 – 2024 w Gminie Przytyk opracowano w oparciu o art.176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz.U. z 2020 r. poz.821 ze zm.) w myśl, którego gmina zobowiązana jest do tworzenia gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dziećmi i rodziną. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022 - 2024 stanowi samodzielny program, służący wspieraniu rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Rodzina to podstawowa grupa społeczna, która kształtuje osobowość człowieka, jego styl życia oraz system wartości. Jest podstawową komórką społeczną, która spełnia istotne funkcje zaspakajające potrzeby społeczne, psychiczne i emocjonalne swoich członków, a także jest najważniejszym środowiskiem, w którym kształtują się postawy, zachowania i poglądy, a także umiejętności oceny sytuacji. Rodzina jest pierwszym i najważniejszym środowiskiem wychowawczym w życiu każdego dziecka. Dzięki oddziaływaniom opiekuńczym i wychowawczym rodzina przygotowuje dziecko do samodzielnego życia w społeczeństwie, które podejmuje już jako dorosły człowiek. Rodzina kształtuje osobowość młodego pokolenia, postawę społeczną i wyznacza koleje jego losu. Dlatego tak ważne jest zachowanie prawidłowych ról społecznych. Rozpad rodziny, niewydolność wychowawcza, zanikanie poczucia bezpieczeństwa, narastanie konfliktów powodują wzrost zjawisk negatywnych, które wymagają ingerencji z zewnątrz angażując siły i środki społeczne. Długoletnie przebywanie rodziny w sytuacji kryzysowej może spowodować całkowite zerwanie więzi rodzinnych i umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej. Mając na względzie fakt, że rodzina biologiczna jest najbardziej sprzyjającą w prawidłowym rozwoju dziecka należy zadbać o to, aby ono jak najdłużej w niej pozostało. Dlatego należy wspierać rodzinę, aby prawidłowo wykonywała swoje funkcje. Należy podjąć pracę z rodziną w jej najbliższym otoczeniu i w różnorodnych formach środowiskowych bez potrzeby odrywania dziecka od rodziny. Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i jej aktywnym zaangażowaniem. Chodzi tutaj o obustronny wysiłek zarówno członków rodziny jak i pracowników pomocy społecznej (pracownik socjalny, asystent rodziny) zmierzający do przywrócenia naturalnych więzi i normalizacji życia rodzinnego.

W swoich działaniach pracownicy socjalni i asystent rodziny mają za zadanie wspieranie i wspomaganie, a nie zastępowanie rodziców w wypełnianiu ich funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Jednym z nowatorskich rozwiązań w systemie pomocy społecznej jest

możliwość zatrudnienia asystenta rodziny do pracy na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo –wychowawczej.

Rola asystenta rodziny polega na całościowym wspieraniu rodziny wychowującej dzieci zagrożone wykluczeniem społecznym, poprzez zmianę stosunku osób w rodzinie do własnej sprawności, podniesienie ich samooceny, wzbudzenie wiary we własne siły, a także pomoc w wykonywaniu najprostszych czynności, składających się na proces prowadzenia gospodarstwa domowego.

Działania asystenta rodziny mają wspomagać rozwój kompetencji wszystkich członków rodziny, tj. rodziców, dzieci, czemu służy indywidualne podejście do rodziny i jej problemów. Asystent rodziny nie przejmuje działań za rodzinę, jedynie wspiera ją w wykonywaniu określonych czynności, pokazuje jakie efekty przyniesie ich praca oraz ukierunkowuje działania w taki sposób, aby przyniosły zamierzone efekty.

Pozostawienie rodzin bez fachowego wsparcia i różnorodnej pomocy specjalistycznej spowoduje wzrost zjawiska dalszej degradacji rodzin i skutkować będzie różnorodnymi konsekwencjami, którymi najbardziej zagrożone będą dzieci.

Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci i młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem. Obecny czas nie jest łatwy dla rodziny, a szczególnie zmieniająca się sytuacja społeczno – gospodarcza oraz epidemiologiczna w kraju spowodowała duże przemiany w życiu ludzi, pojawiły się zagrożenia powodujące niejednokrotnie kryzys rodziny (tzw. rodziny dysfunkcyjne).

Aby móc kompleksowo wspierać rodziny należy stworzyć Gminny Program Wspierania Rodziny, którego realizacja należy do zadań własnych gminy.

Przez użyte w niniejszym programie określenia rozumie się:

- **Program** - Gminny Program Wspierania Rodziny,
- **Urząd Gminy** – Urząd Gminy w Przytyku,
- **ZI** - Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Przytyk,
- **KP** - Komisariat Policji w Zakrzewie,
- **SR** - Sąd Rejonowy w Radomiu,
- **GKRPA** - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Przytyku,
- **PSP, PP** - Placówki oświatowe z terenu Gminy Przytyk,
- **PCPR** - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu
- **GCKiB** - Gminne Centrum Kultury i Biblioteki

II. UWARUNKOWANIA PRAWNE

Obowiązek wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wynikających z zapisów art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest zadaniem własnym gminy. Opracowanie programu oraz jego wdrażanie będzie realizowane w oparciu o następujące przepisy prawne:

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej,
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
4. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
5. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
6. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii,
7. Ustawa z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.
8. Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci

III. ORGANIZACJA WSPIERANIA RODZINY

Obowiązek wspierania rodziny oraz organizacja pieczy zastępczej w zakresie ustawowym spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej.

Tabela nr 1: Zadania Gminy i Powiatu na rzecz wspierania rodziny

GMINA	POWIAT
<ul style="list-style-type: none">♦ Profilaktyka – wspieranie rodziny♦ Asystent rodziny♦ Placówki wsparcia dziennego♦ Rodziny wspierające♦ Inne podmioty lub instytucje działające na rzecz dziecka i rodziny	<ul style="list-style-type: none">♦ Piecza zastępcza i instytucjonalna♦ Usamodzielnienie pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej♦ Adopcje♦ Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka♦ Placówki opiekuńczo – wychowawcze♦ Usamodzielnienie♦ Organizator rodzinnej pieczy zastępczej (koordynator)♦ Rodziny pomocnicze

Zadaniem ustawowym gminy jest wprowadzenie asystenta rodziny do bezpośredniej pracy z rodziną przeżywającą trudności. Asystent rodziny zajmuje się wyłącznie pomocą i pracą z rodziną. Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowanie dzieci. Jego głównym zadaniem jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny oraz podjęcie działań zmierzających do zażegnania kryzysu w rodzinie. Nienormowany i elastyczny czas pracy asystenta rodzinnego służyć ma realnym potrzebom i rytmowi życia rodziny. Rolą asystenta rodziny nie jest powielanie pracy pracownika socjalnego, którego zadanie polega między innymi na systematycznej diagnozie środowisk zagrożonych wykluczeniem i udzielanie im odpowiedniego wsparcia. Asystent rodziny kierowany jest do pracy tylko z tymi rodzinami, w których sytuacja dziecka małoletniego wymaga wsparcia zewnętrznego. Koniec wsparcia ustaje wówczas gdy rodzina osiągnie samodzielność i prawidłowo wykonuje funkcje opiekuńczo – wychowawcze, bądź ostatecznie dziecko w rodzinie osiągnie pełnoletność. Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy również współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, albo w rodzinnym domu dziecka. Gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- ♦ 10 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- ♦ 30 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- ♦ 50 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej stanowi, że w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców zostaje ono umieszczone w pieczy zastępczej. Postanowienie w tej sprawie podejmuje Sąd.

Pieczka zastępcza może być sprawowana w formie:

- rodzinnej,
- instytucjonalnej.

Przez rodzinną pieczę zastępczą rozumie się rodziny zastępcze (spokrewnione, niezawodowe, zawodowe) oraz rodzinne domy dziecka.

Instytucjonalna piecza zastępcza to: placówki opiekuńczo –wychowawcze, interwencyjne ośrodki preadopcyjne. Poniższa tabela obrazuje liczbę dzieci, które przebywają w pieczy zastępczej i tym samym gmina Przytyk została zobligowana do częściowego ponoszenia kosztów związanych z ich pobytem w rodzinach zastępczych lub placówkach opiekuńczo – wychowawczych.

Tabela nr2: Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej od 2019r. do 30.06.2021r. oraz koszt ponoszonych wydatków

Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej, za które gmina Przytyk zobowiązana jest do ponoszenia odpłatności			
Rok	2019	2020	I-VI 2021
Liczba dzieci	4	6	8
Koszt ponoszonych wydatków przez Gminę	9.225,23 zł	16.100,08 zł	10.365,23zł

Źródło: dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przytyku

Z powyższego wynika, że problem związany z zagrożeniem umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej istnieje. Dlatego tak bardzo istotne jest podjęcie stosownych działań, które będą miały na celu zapobieganie rozszerzaniu się problemu.

Głównym zadaniem i istotą działań pomocowych powinno być przeciwdziałanie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Trzeba pamiętać, że rodzina jest podstawową komórką, w której powinien odbywać się naturalny proces kształtowania się osobowości wszystkich członków rodziny ze szczególnym uwzględnieniem dzieci. Należy dać im szansę na wzrastanie i uczenie się prawidłowych relacji rodzinnych i szczęśliwe dzieciństwo.

IV. DIAGNOZA ŚRODOWISKA I PROBLEMY NA TERENIE GMINY PRZYTYK

Rodzina dysfunkcyjna jest to rodzina, która nie spełnia swych zadań względem dzieci. W takiej rodzinie na pierwszym miejscu zaspokajane są potrzeby rodziców, a nie dzieci. Zaburzona jest również więź emocjonalna między członkami rodziny – są osoby ważniejsze, którym pozostali członkowie rodziny muszą się podporządkować. Atmosfera w rodzinie jest pełna napięcia, zasady w niej panujące są narzucane. Nie można wyrażać swoich uczuć, myśli, pragnień.

Każda rodzina dysfunkcyjna naraża dziecko na szereg negatywnych emocji. Niejednokrotnie dzieci w takich rodzinach odbierane są jako balast dla rodziców ograniczający ich swobodę. Wobec dzieci stosowane są surowe kary, nieadekwatne do stopnia przewinienia.

Podjmując rozważania na temat roli rodziny w systemie profilaktyki, należy zdawać sobie sprawę z aktualnych zagrożeń, jak na przykład rozwój cywilizacji. Postawy wielu osób nacechowane są lękiem przed przyszłością, rozczarowaniem. Wiele małżeństw się rozpada. Rodzice są zapracowani, nie zwracają uwagi na potrzeby dziecka, głównie emocjonalne. Coraz bardziej widoczne są różnice pomiędzy bogatymi, a biednymi. Najbardziej przez ten stan rzeczy cierpią dzieci, które pozostawione są „same sobie”.

Pracownicy socjalni i asystent rodziny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przytyku w ramach wykonywania obowiązków podejmują działania na rzecz rodzin dysfunkcyjnych, borykających się z różnorodnymi problemami. Niejednokrotnie są to rodziny, które oprócz ubóstwa dotknięte są wieloma dysfunkcjami.

Praca z takimi rodzinami wymaga od kadry pomocy społecznej wysokiego profesjonalizmu i zaangażowania w podejmowanych działaniach.

Główną przyczyną złego funkcjonowania rodzin jest ubóstwo oraz takie czynniki dysfunkcyjne jak: niepełnosprawność, długotrwała choroba oraz bezrobocie. Należy zaznaczyć, że fakt iż alkoholizm nie został uznany za główny problem w rodzinach nie odzwierciedla faktycznej sytuacji. Jak wynika z obserwacji problem ten dotyczy znacznie większej liczby środowisk, które jednak nie utożsamiają się z nim i dlatego trudno go zdiagnozować.

Wskazane powyżej dysfunkcje bardzo często prowadzą do powstania problemu bezradności w sprawach opiekuńczo –wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego co wynika z tabeli nr.3.

Bezradność oznacza brak umiejętności sprawowania opieki nad dziećmi, brak kompetencji wychowawczych, nieumiejętność prowadzenia gospodarstwa domowego.

Najczęstsze przyczyny nasilenia trudnych sytuacji życiowych, które stanowią przyczynę ubiegania się o wsparcie odzwierciedla poniższa tabela.

Tabela nr 3: Powody przyznania pomocy od 2019r. do 30.06.2021r.

Powody trudnej sytuacji życiowej.	2019 rok		2020 rok		I -VI 2021 rok	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	81	198	69	162	51	112
Bezdomność	0	0	2	2	2	2
Potrzeba ochrony macierzyństwa	25	132	19	99	10	56
w tym: potrzeba ochrony wielodzietności	22	120	17	91	9	49
Bezrobocie	49	142	40	109	24	59
Niepełnosprawność	51	95	43	79	33	49
Długotrwała lub ciężka choroba	31	82	30	71	20	26
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	29	114	21	71	12	42
Przemoc w rodzinie	1	3	0	0	0	0
Alkoholizm	8	17	5	14	4	12
Zdarzenie losowe	1	1	0	0	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z Zakładu Karnego	1	1	1	1	0	0

Źródło: dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przytyku

Podjęmowanie działań na rzecz rodzin z problemami opiekuńczo –wychowawczymi jest traktowane przez służby społeczne priorytetowo, gdyż w dużej mierze dotyczy najmłodszych mieszkańców gminy, tj. dzieci.

Tabela nr 4: Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą od 2019 r. do 30.06.2021 r.

Wyszczególnienie	2019 rok		2020rok		I-VI 2021rok	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych ogółem	118	319	98	245	71	155
w tym:						
-świadczenia pieniężne	82	156	76	151	56	100
-świadczenia niepieniężne	55	226	40	159	27	94
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych ogółem	118	319	98	245	71	155
Pomoc przyznana w formie posiłku	48	218	35	154	19	85
w tym dla dzieci:	48	218	35	154	19	85
Zasiłki celowe i pomoc w naturze	54	127	48	112	24	57
Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej	209	574	197	521	89	211
W tym:						
wyłącznie w postaci pracy socjalnej	113	332	112	296	48	121

Źródło: dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przytyku

Tabela nr 4 przedstawia, że praca socjalna jest najczęściej udzielaną pomocą.

Asystent rodziny podejmuje działania na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo -wychowawczych.

Gminny Ośrodek Pomocy społecznej w Przytyku zatrudnia 1 asystenta rodziny w systemie zadaniowego czasu pracy. Liczba rodzin, z którymi asystent może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności i wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15-tu.

Na uwagę zasługuje fakt, że wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Naczelnym celem asystenta rodziny jest pomoc rodzinie w zachowaniu jej integralności. Na pracę z rodziną składa się ocena jej sytuacji, planowanie i realizacja zadań mających na celu poprawę funkcjonowania rodziny w obszarze ekonomiczno – socjalnym, opiekuńczo – wychowawczym i społecznym.

W tym celu asystent rodziny wspólnie z członkami rodziny opracowuje plan pracy, który następnie jest realizowany. Z planem pracy zapoznaje się także pracownik socjalny. Na uwagę zasługuje fakt, że do pracy z asystentem rodziny w głównej mierze kierowane są te rodziny, u których występuje zagrożenie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej.

Wspólne działania asystenta i pracownika socjalnego mają na celu wypracowanie i utrwalenie zachowań mających wpływ na poprawę funkcjonowania rodziny oraz wzmocnienia więzi rodzinnych.

Pracownicy dążą do tego, żeby rodziny zdobyły umiejętność samodzielnego, prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Tabela nr 5: Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny od 2019r. do 30.06.2021r.

Rok	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny
2019	9
2020	11
I-VI 2021	10

Źródło: dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przytyku

Ważnym instrumentem polityki edukacyjnej i integracyjnej oraz wyrównywania szans rozwojowych jest edukacja przedszkolna. Dla dzieci, których rozwój przebiega nieharmonijnie przedszkole jest szansą na wczesne wspieranie rozwoju w sferze poznawczej i społecznej.

Na terenie naszej gminy edukację szkolną zapewniają szkoły podstawowe. Placówki oświatowe wspierają rodziny w sprawach opiekuńczo – wychowawczych. Ich celem oprócz edukacji, która jest głównym i priorytetowym zadaniem, jest także wspieranie rodziców w wychowywaniu młodego pokolenia. To szkoła powinna wzmacniać i utrzymywać pozytywne wartości, które przekazywane są w rodzinach. W placówkach oświatowych realizowanych jest

szereg przedsięwzięć, które mają na celu pokazywanie młodemu pokoleniu wartości jakimi powinno kierować się w życiu. Bardzo dużo mówi się o szkodliwości nadużywania alkoholu, narkotyków, jak również neguje się zachowania przemocowe.

Na terenie gminy Przytyk dzieci realizują obowiązek szkolny w trzech szkołach podstawowych, (w dwóch szkołach z oddziałem przedszkolnym) oraz w jednym przedszkolu w Przytyku. Transport dzieci do szkół zapewnia gmina.

W tabeli poniżej przedstawione zostało liczbowe rozmieszczenie uczniów w danej szkole w roku szkolnym 2019/2020 i w roku szkolnym 2020/2021.

Tabela nr 6: Liczba uczniów w danej szkole z terenu Gminy Przytyk

Szkoły	Liczba dzieci w roku szkolnym 2019/2020	Liczba dzieci w roku szkolnym 2020/2021
Publiczna Szkoła Podstawowa w Przytyku	Kl. I-III- 154 Kl. IV – VIII- 224 <u>Łącznie: 378 dzieci</u>	Kl. I-III- 153 Kl. IV- VIII- 245 <u>Łącznie: 398 dzieci</u>
Publiczne Przedszkole w Przytyku	Trzylatki - 26 Czterolatki – 54 Pięciolatki - 45 Sześciolatki – 45 <u>Łącznie: 172 dzieci</u>	Trzylatki – 42 Czterolatki – 27 Pięciolatki – 49 Sześciolatki – 43 <u>Łącznie: 161 dzieci</u>
Publiczna Szkoła Podstawowa we Wrzeszczowie	Kl. I- III- 30 Kl. IV- VIII- 65 <u>Łącznie: 95 dzieci</u>	Kl. I-III – 31 Kl. IV- VIII – 64 <u>Łącznie: 95 dzieci</u>
Wychowanie przedszkolne Oddział „ O ” we Wrzeszczowie	5-6 lat – 25	3-4 lata – 25 5-6 lat -25 <u>Łącznie: 50 dzieci</u>
Publiczna Szkoła Podstawowa we Wrzosie	Kl. I-III- 59 Kl. IV- VIII- 79 <u>Łącznie: 138 dzieci</u>	Kl. I- III – 55 Kl. IV – VIII – 84 <u>Łącznie: 139 dzieci</u>
Wychowanie przedszkolne Oddział „ O ” we Wrzosie	5-6 lat - 18	5-6 lat- 20
Razem (dzieci przedszkolne i szkolne)	826 dzieci	863 dzieci

Źródło : Na podstawie danych Placówek Oświatowych z Gminy Przytyk

W trakcie procesu rozwoju dziecka najistotniejszym elementem jest integracja z rówieśnikami oraz reakcje na wszelkie odchylenia od prawidłowego rozwoju w jak najwcześniejszej fazie ich występowania.

Niektóre z dzieci uczęszczających do w/w. placówek oświatowych objętych jest pomocą w formie dożywiania w ramach rządowego programu „Posiłek w domu i w szkole”. W roku szkolnym 2019/2020 programem objęto ogółem 100 dzieci z 48 rodzin. W roku 2020/2021 programem objęto 69 dzieci z 35 rodzin.

Uczniowie ze szkół na terenie gminy Przytyk korzystają ze wsparcia w formie stypendiów socjalnych. W roku szkolnym 2019/2020 z takiej formy pomocy skorzystało 162 uczniów, natomiast w roku 2020/2021- 121 uczniów.

Z dniem 1 stycznia 2017 r. weszła w życie ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodziny „Za życiem”. Jej przepisy dotyczą wsparcia w zakresie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej oraz instrumentów polityki na rzecz rodziny, np.: zapewnienie dostępu do informacji w zakresie rozwiązań wspierających rodziny oraz kobiety w ciąży, jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie lub nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Ustawa zakłada także, że rodziny uprawnione mogą zostać objęte pomocą asystenta rodziny. Nowe rozwiązanie prawne zapewnia dostęp do poradnictwa w zakresie wspierania rodziny. W jego ramach będzie można skorzystać ze wsparcia psychologicznego, pomocy prawnej (w szczególności w zakresie praw rodzicielskich i uprawnień pracowniczych), a także poradnictwa w zakresie przezwyciężenia trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka, dostępu do rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej.

Rodziny dotknięte przemocą otrzymują pomoc i wsparcie w ramach prac grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Przytyk.

To na spotkaniach grupy roboczej przedstawiciele: policji, oświaty, pomocy społecznej, ochrony zdrowia wspólnie z osobą, która jest dotknięta przemocą w rodzinie opracowują indywidualny plan pomocy.

Działania podejmowane są także wobec osób stosujących przemoc w rodzinie. Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Przytyk został powołany zarządzeniem Wójta, a do jego głównych celów należy:

1) budowanie lokalnego systemu opieki i wsparcia dla rodziny i dziecka,

2) wypracowanie standardów współpracy przedstawicieli różnych grup zawodowych i społecznych pracujących i zajmujących się problematyką przeciwdziałania przemocy w rodzinie,

3) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym.

Tabela 7: Liczba wdrożonych oraz zakończonych procedur Niebieskich Kart w rodzinach od 2019r. do 30.06.2021r.

Rok	Ilość wdrożonych Niebieskich Kart	Kontynuowane z poprzedniego roku	Ilość zakończonych Niebieskich Kart
2019	20	z 2018- 5	21
2020	14	z 2019 - 4	13
I-VI 2021	10	z 2020 - 5	5

Źródło: dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przytyku

V. ANALIZA SWOT

Opracowana diagnoza, a także potrzeby i oczekiwania zgłaszane przez osoby działające w obszarze wsparcia rodziny umożliwiły sporządzenie analizy SWOT, która określa mocne i słabe strony, a także szanse i zagrożenia systemu wsparcia rodziny w Gminie Przytyk.

Poniższa analiza SWOT została skonstruowana w oparciu o stan wiedzy i doświadczenie pracowników GOPS w Przytyku oraz osób zajmujących się pomocą rodzinie. Ciągły monitoring spraw związanych z pomocą społeczną, znajomość występowania problemów i tematyki związanej z szeroko rozumianą polityką prorodzinną i społeczną pozwoliło na wyodrębnienie przedstawionych w analizie słabych i mocnych stron, jak również szans i zagrożeń. Z analizy SWOT wynika, że posiadane zasoby powinny stanowić solidną podstawę do skutecznych działań w przyszłości i wyznaczają kierunki działań na kolejne lata.

MOCNE STRONY

1. Obowiązujące akty prawne i programy oraz strategię.
2. Zwiększenie kompetencji kadr odpowiedzialnych za wspieranie rodzin z dziećmi.
3. Zatrudnienie asystenta rodziny.
4. Dobra współpraca z instytucjami: służbą zdrowia, policją, placówkami oświatowymi, Sądem, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną.
5. Oferta wsparcia psychologicznego i terapeutycznego dla rodzin i osób przeżywających problemy.
6. Poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym.
7. Znajomość problemu i dobrze działające służby zajmujące się profilaktyką i wsparciem rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym.
8. Zabezpieczenie w budżecie środków na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i pieczę zastępczą

SŁABE STRONY

1. Bierna postawa wobec problemów występujących w rodzinie, niechęć do nawiązywania współpracy z placówkami niosącymi pomoc w tym zakresie.
2. Mała świadomość i wiedza społeczna na temat wspierania rodziny i pieczy zastępczej.
3. Niewystarczająca liczba specjalistów pracy z rodziną.
4. Problemy ekonomiczne rodzin.
5. Niska świadomość w wypełnianiu ról opiekuńczo-wychowawczych.
6. Niechęć do udziału w zajęciach edukacyjnych, grupach wsparcia i innych inicjatywach integracyjnych podnoszących kompetencje.
7. Niski poziom aktywności klientów pomocy społecznej w zakresie wykorzystania własnych zasobów i możliwości w przewidywaniu sytuacji kryzysowych.
8. Brak rodzin wspierających.
9. Brak placówki wsparcia dziennego dla dzieci z rodzin zagrożonych marginalizacją.
10. Brak mieszkań socjalnych.

SZANSE	ZAGROŻENIA
<p>1. Aktywność samorządu gminy w osiągnięciu standardów ustalonych zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.</p> <p>2. Edukacja rodziców, w szczególności poprzez radzenie sobie ze stresem, agresją bezradnością, zarządzanie budżetem domowym.</p> <p>3. Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę.</p> <p>4. Realizacja rządowych programów i możliwość pozyskiwania funduszy unijnych.</p> <p>5. Rosnące wsparcie finansowe dla rodzin o charakterze socjalnym.</p> <p>6. Współpraca rodzin dysfunkcyjnych z asystentem rodziny.</p> <p>7. Rozwój pracy socjalnej z rodzinami i dziećmi.</p> <p>8. Możliwość dalszego podnoszenia kwalifikacji przez pracowników GOPS w Przytyku.</p>	<p>1. Wielopokoleniowość rodzin korzystających z pomocy.</p> <p>2. Wzrost kosztów utrzymania rodzin.</p> <p>3. Niskie kompetencje opiekunów – wychowawców.</p> <p>4. Występowanie zjawisk patologicznych takich jak: agresja, przemoc w rodzinie, uzależnienia od alkoholu.</p> <p>5. Wzrost dostępności substancji psychoaktywnych dla dzieci i młodzieży.</p> <p>6. Występowanie zjawiska osłabienia autorytetu rodziny i więzi międzypokoleniowych.</p> <p>7. Występowanie zjawiska przerzucania odpowiedzialności za wychowanie dzieci na inne podmioty i instytucje.</p> <p>8. Bezradność i bierność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów, roszczeniowość postaw, niechęć do współpracy.</p>

VI. CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE

Cel główny

- Wspieranie rodzin w wypełnianiu i przywracaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Cele szczegółowe

- Zapewnienie profesjonalnego wsparcia rodzinom biologicznym, aby mogły pełnić właściwe funkcje opiekuńczo –wychowawcze wobec dzieci.
- Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych jak i rodzinie, w której u dziecka zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, wsparcia i pomocy asystenta rodziny.
- Umożliwienie powrotu dzieciom z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych.
- Szkolenie i podnoszenie kwalifikacji zawodowych szeroko rozumianej kadry pomocy społecznej ukierunkowanej na pomoc dziecku i rodzinie.
- Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodziny.
- Diagnoza i monitoring skali potrzeb i problemów rodzin.

VII. HARMONOGRAM REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2022 –2024

Lp	Zadania	Działania	Realizatorzy	Termin realizacji	Wskaźniki realizacji działań
1.	<p>Prowadzenie działalności profilaktycznej i edukacyjnej w tym szczególnie w stosunku do dzieci i młodzieży.</p>	<p>1) promocja programów Profilaktycznych; i psychoedukacyjnych skierowanych do rodziców, dzieci i młodzieży;</p> <p>2) wspieranie i propagowanie idei wolontariatu oraz innych form aktywności społecznej na rzecz rodziny;</p> <p>3) udział w kampaniach promujących wartości rodziny;</p> <p>4) zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez propagowanie sportu, organizację różnego rodzaju konkursów wymagających zaangażowania dzieci i młodzieży;</p> <p>5) egzekwowanie zakazu sprzedaży wyrobów tytoniowych, alkoholu i narkotyków wśród młodego pokolenia zgodnie z obowiązującymi przepisami.</p>	<p>PSP, PP UG, GKRPA, GOPS, KP GCKiB,</p>	2022-2024	<p>- ilość programów;</p> <p>- ilość rodzin, ilość dzieci biorących udział w programach;</p> <p>- ilość plakatów, ulotek;</p> <p>- ilość przeprowadzonych kontroli w punktach sprzedaży alkoholu.</p>

2.	<p>Udzielenie wsparcia i pomocy rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu swoich funkcji</p>	<p>1) praca z rodziną; - praca socjalna z rodziną - konsultacje i poradnictwo rodzinne (psychologiczne, pedagogiczne, socjalne, prawne); 2) współpraca ze szkołami, kuratorami sądowymi, policją w celu wypracowania wspólnych działań na rzecz rodziny; 3) współpraca z GKRPA, ZI i prowadzenie wspólnych działań; 4) wsparcie asystenta rodziny; 5) działania aktywizujące społecznie i zawodowo osoby pozostające bez pracy; 6) organizowanie czasu wolnego dzieciom w formie obozów, wycieczek, zimowisk.</p>	<p>Wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji Programu</p>	<p>2022-2024</p>	<p>-liczba rodzin objętych pracą socjalną; - ilość udzielonych porad; - ilość rodzin objętych pomocą przez asystenta rodziny; - ilość dzieci uczestniczących w koloniach, wyjazdach; - liczba założonych Niebieskich Kart; - liczba wniosków skierowanych do GKRPA; - liczba bezrobotnych na terenie gminy; - liczba rodzin objętych pomocą ze względu na bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.</p>
----	--	---	---	------------------	---

3.	<p>Poprawa jakości życia, zapewnienie rodzinom bezpieczeństwa socjalnego</p>	<p>1) przyznawanie pomocy finansowej i rzeczowej z zakresu świadczeń rodzinnych i pomocy społecznej;</p> <p>2) przyznawanie pomocy w formie stypendiów i wyprawek szkolnych;</p> <p>3) zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.</p>	<p>GOPS, szkoły, UG, PCPR,</p>	<p>2022-2024</p>	<p>- liczba rodzin i dzieci objętych pomocą finansową;</p> <p>- liczba dzieci korzystających z bezpłatnego dożywianie;</p> <p>- liczba wypłaconych świadczeń „Za życiem”;</p> <p>- liczba osób dorosłych i dzieci przebywających w placówkach;</p> <p>- liczba dzieci umieszczonych w poszczególnych ośrodkach;</p> <p>- wysokość środków przeznaczonych na pokrycie pobytu dzieci w placówkach.</p>
----	---	---	--------------------------------	------------------	--

VIII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2022 –2024

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 mogą być środki finansowe pochodzące:

- z budżetu gminy,
- ze źródeł zewnętrznych.

Środki finansowe na realizację poszczególnych działań będą uwzględniane cyklicznie w rocznych planach finansowych.

IX. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami programu są :

- Rodziny z terenu gminy Przytyk ze szczególnym uwzględnieniem rodzin niewydolnych wychowawczo, rodzin dotkniętych przemocą, problemem alkoholowym jak i również rodzin, w których wychowuje się dziecko, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.
- Dzieci i młodzież z terenu gminy Przytyk zagrożona niedostosowaniem społecznym.

X. ZASOBY INSTYTUCJONALNE DZIAŁAJĄCE W OBSZARZE WSPIERANIA RODZIN

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przytyku,
- Urząd Gminy w Przytyku
- Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Przytyk,
- Komisariat Policji w Zakrzewie,
- Sąd Rejonowy w Radomiu,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Przytyku,
- Placówki oświatowe,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu

XI. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Program na lata 2022 – 2024 będzie koordynowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przytyku. W ramach jego realizacji będą gromadzone informacje, które pozwolą na ocenę postępów, wskażą dalsze potrzeby i zrekonstruują działania, które mają dać informację zwrotną, pozwalającą na określenie i wprowadzenie dodatkowych zmian w programie.

Monitoring programu będzie prowadzony corocznie poprzez gromadzenie danych i informacji w zakresie wszystkich działań opisanych w niniejszym programie.

W terminie do dnia 31 marca każdego roku przedkładane będzie Radzie Gminy Przytyk przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny. Wskazana jest stała współpraca pomiędzy instytucjami, organizacjami i stowarzyszeniami w celu zapewnienia najlepszego efektu podjętych inicjatyw. Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie podlegał ewaluacji i monitoringowi w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty zajmujące się problemami rodziny. Ewaluacja będzie miała charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych zmian w zapisach programowych. Pozwoli na sprawdzenie efektywności i skuteczności przyjętych założeń oraz sposobu wydatkowania środków przeznaczonych na ich realizację. Monitoring pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji i planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas ustalonych.

PRZEKAZUJĄCY
RADY GMINY PRZYTYK
Krzysztof Wlazło